

การสร้างชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ด้านการฟัง
การเคลื่อนไหว การร้อง การอ่าน และการเขียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทาง
ดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Creating An Integrated Learning Activity Package
Listening, Movement, Singing, Reading and Writing to Develop Musical
Creativity for Students in Grade 5

ภัทราภรณ์ อู่ไพบูรณ์*¹ ธนพล ตีระชาติ² ธิตี ปัญญาอินทร์³

Pattaporn Aupaiboon*¹ Thanapon Teerachat² Thiti Panyain³

บทคัดย่อ

เพื่อสร้างชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ ที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดของนักวิชาการทางดนตรีศึกษา 3 ท่าน ได้แก่ ดาลโครซ, โคดาย และออร์ฟ เพื่อที่จะทำใหชุดกิจกรรมมีคุณภาพดี ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องของแนวคิด วิธีการสอน วิเคราะห์ รวบรวม โดยนำทักษะทางดนตรีเข้ามาบูรณาการในทุกชุดกิจกรรม เพื่อเน้นพัฒนาการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์จริง ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมรวมถึงคู่มือการใช้ที่สามารถเป็นแนวทางให้ผู้สอน ผู้เรียนนำไปใช้ได้โดยง่าย ปรากฏว่าสามารถสร้างชุดกิจกรรมได้ จำนวน 5 ชุด ที่เน้นบูรณาการการเรียนรู้ด้านการฟัง การเคลื่อนไหว การร้อง การอ่าน และการเขียนที่ประกอบด้วยคู่มือ แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรม รวมถึงเครื่องมือวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนในทุกชุดกิจกรรม รวมทั้งมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ซึ่งผลรวม

* Corresponding author, email: 620426025004@bru.ac.th

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² Master's Degree Candidate, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² Advisor, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ Co-Advisor, Asst. Prof., Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

จากการประเมินชุดกิจกรรมของผู้เชี่ยวชาญแสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ มีความสอดคล้อง และสามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ดาลโครซ / โคดาเย / ออร์ฟ

Abatract

To create an integrated learning activity set that develops musical creativity for grade 5 students, using the concept of 3 music education academics namely Dalcroze, Kodaly and Orff in order to make the activity packs of good quality. The researcher reviewed the relevant literature on the concepts, teaching methods, analyzed and compiled by bringing music skills to be integrated in all activities. To focus on the development of learning from real experiences The researcher has created a series of activities and manuals that can guide teachers. Learners can use it easily. It appears that 5 activities can be created that focus on the integration of learning on listening, moving, singing, reading and writing that consist of manuals. Learning management plans, activity sets, including pre-school, during and after-school measurement and evaluation tools in every activity package. including a test to measure learning achievement and the student satisfaction questionnaire The combined results of the expert activity series assessment show that this integrated learning activity package be consistent and can be applied to grade 5 students appropriately at the highest level.

Keywords: Dalcroze / Kodaly / Orff

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลง และมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมากกว่าศตวรรษอื่นที่ผ่านมา มีการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการเข้าถึงเนื้อหาความรู้ และข่าวสารได้ทั่วถึงทุกภูมิภาคของโลก การพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้เยาวชนที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต และการเรียนรู้

การนำดนตรีมาใช้ในการด้านการศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียน สร้างการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ช่วยพัฒนาให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กิจกรรมดนตรีจะช่วยเปิดโอกาสให้กล้าแสดงออกอย่างอิสระจนนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง จนสามารถศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้⁴ ดนตรีนับเป็นวิชาที่เน้นการฝึกปฏิบัติทักษะ และเจตคติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์จริงให้แก่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนสามารถต่อยอด พัฒนาทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง เพื่อที่ผู้เรียนจะสามารถก้าวเข้าสู่สังคมโลกศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพ⁵ และไม่มีทฤษฎีใดที่จะแทนที่ความรู้สึกที่ได้รับจากชีวิตจริงได้ ประสบการณ์เท่านั้นที่ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ช่วยกระตุ้นความอ่อนไหว ความอยากรู้อยากเห็น ความคิดสร้างสรรค์ในตัวของแต่ละบุคคล ทำให้สามารถค้นพบ และเปิดเผยตนเองผ่านการแสดงออกทางดนตรีที่แท้จริงได้อย่างเป็นธรรมชาติ⁶ การพัฒนาชุดกิจกรรมทั้งในด้านวิธีรูปแบบการสอน สื่อ วิถีวัด และประเมินผล จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิด การปฏิบัติขั้นสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดทักษะที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้เดิมได้⁷

โดยทฤษฎีหลักการสอนดนตรีของเอมิล ชาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques Dalcroze), โซลตาน โคดาย (Zoltan Kodaly) และคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) นั้น สามารถทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การอิมโพรไวส์ส่วนบุคคลผ่านประสบการณ์จะทำให้ทั้งผู้สอน และผู้เรียน มีการพัฒนา

⁴ สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551), 182.

⁵ ยุทธนา ทรัพย์เจริญ, "การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาดนตรีสากล เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรี และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2560), 3.

⁶ Françoise Lombard, "Inner Listening Foundation of All Pedagogies Le Rythme," *Fier* 8, 1 (2019): 79.

⁷ นันทนธร บรรจงปร, พัชรี ปรีดาสุริยะชัย, และขวัญกนิษฐ แซ่อึ้ง, "การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ," *สุทธิปริทัศน์* 31, 99 (2560): 19.

เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้นทฤษฎีหลักการสอนดนตรีของดัลโครซ โคตาย และออร์ฟ สามารถนำไปผสมผสาน และพัฒนาทักษะดนตรีได้เป็นอย่างดี⁸

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยใช้แนวคิดของนักวิชาการทางดนตรีศึกษา เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เน้นการสร้างเสริมประสบการณ์จริงแบบบูรณาการผ่านการฟัง เคลื่อนไหว ร้อง อ่าน และเขียน และเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจทุกท่านได้นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การสร้างชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการฟัง การเคลื่อนไหว การร้อง การอ่าน และการเขียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดของนักวิชาการทางดนตรีศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การสร้างชุดกิจกรรมให้มีคุณภาพดี สามารถนำมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถเป็นแนวทางให้ผู้สนใจทุกท่านได้นำไปประยุกต์ใช้ ทั้งยังช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ และทำให้นักเรียนที่ได้รับการปฏิบัติด้วยชุดกิจกรรมนั้น มีการพัฒนาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมีประสิทธิภาพทางด้านความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีมากยิ่งขึ้น

⁸ Cheng Xie, "Eurhythmics goes China Thoughts on Culture-Sensitive Eurhythmics in China Le Rythme," *Fier* 8, 1 (2019): 133.

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างชุดกิจกรรม สามารถจำแนกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ ขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือ และขั้นตอนการหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพชุดกิจกรรม

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยดำเนินการศึกษา ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา
นั้น ๆ ศึกษารูปแบบ และแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี ด้านความคิดสร้างสรรค์
ตามแนวคิดของดาลโครซ โคดาย และออร์ฟ ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดรูปแบบ และความสอดคล้องของคู่มือ แผนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกิจกรรม และทำการสร้าง

3. เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ให้ข้อเสนอแนะในด้านหลักสูตร เนื้อหา การวัด และประเมินผล

4. เมื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว นำแบบประเมินชุดกิจกรรมส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพ ด้านหลักสูตร เนื้อหา การวัด และประเมินผล โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) พร้อมกรอกข้อเสนอแนะ และกำหนดขอบเขตการให้คะแนนไว้ ดังนี้⁹

5 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

5. นำผลคะแนนไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคะแนน (Arithmetic Mean) ความเหมาะสมในแต่ละด้านของชุดกิจกรรมทั้ง 5 ชุด และนำชุดกิจกรรมมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ และเหมาะสมยิ่งขึ้น หลังจากนั้นจัดพิมพ์

ตัวอย่างที่ 1 ชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ที่ 2.2 ชีวิตประจำวันของหนู (20 นาที)

ให้นักเรียนยืนครึ่งวงกลมหรือยืนแบบยูเชป (U shape) นักเรียนยืนตามขบวนรถไฟในกิจกรรมก่อนหน้านี้ ทำท่าทางเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ทั้งแบบมีรูปแบบ และแบบอิสระ พร้อมออกเสียงประกอบท่าทาง ครูทำเสียง พร้อมท่าทางประกอบให้นักเรียนทำตามทีละคำ ซ้ำ ๆ ทำละ 2 ครั้ง ดังนี้

คำ	เสียง	ท่าทางเสียง	ท่าทาง
ฮาว	ค่อย ๆ ต่ำลง	ยาว ดัง และค่อย ๆ เบา	บิดขี้เกียจ ห่อตัวก้มลงเล็กน้อย
	ค่อย ๆ สูงขึ้น	ยาว ค่อย ๆ เบา	บิดขี้เกียจ เขย่งเท้า
เฮ้อ	ลงต่ำ	ยาว ดัง และค่อย ๆ เบา	ท่าทางเขย่งเท้า ยกมือขึ้นสูง และปล่อยตัวกับมือลงต่ำ

⁹ บุญชม ศรีสะอาด, *การวิจัยเบื้องต้น*, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2560), 121.

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ที่ 5.3 ตัวเลขสู่การสร้างสรรค์ (15 นาที)

นักเรียนจะตอบคำถามตัวโน้ตดนตรีที่กำหนดให้ว่ามีกี่จังหวะในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$

ตัวอย่าง $\text{O} + \text{D} = \underline{\hspace{2cm}}$ หรือ $\underline{\hspace{2cm}} = 6$

คำตอบ $4 + 2 = \underline{6}$ หรือ $\underline{\hspace{2cm}} = 6$

ขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

1. ศึกษาทฤษฎี และวิธีการสร้างให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้
 2. สร้างแบบทดสอบ และแบบสอบถาม จากการปฏิบัติทางดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งประเด็นการประเมิน เป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม และด้านความสนุกสนาน รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับ
 3. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) พิจารณาความเหมาะสมตรงหรือสอดคล้องกับนิยามหรือไม่ พร้อมกรอกข้อเสนอแนะ โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้¹⁰
 - +1 ถ้าเห็นด้วย ว่าข้อสอบข้อนี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ได้จริง
 - 0 ถ้าไม่แน่ใจ ว่าข้อสอบข้อนี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ได้จริง
 - 1 ไม่เห็นด้วย ว่าข้อสอบข้อนี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ได้จริง
- หลังจากนั้นปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ สอดคล้องยิ่งขึ้น และทำการจัดพิมพ์

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 70.

ตัวอย่างที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

คำชี้แจง ข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 50 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 100 คะแนน ให้นักเรียนเลือกทำเครื่องหมาย ✕ ลงในคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว		ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด																										
ชื่อ..... ชั้น ป. 5/..... เลขที่.....		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50px; height: 20px;"></td> <td style="width: 50px; height: 20px;"></td> </tr> <tr> <td style="width: 50px; height: 20px;"></td> <td style="width: 50px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																										
1. ข้า - เร้ว จัดอยู่ในองค์ประกอบอะไร ก. จังหวะ ข. ทำนอง ค. การประสานเสียง ง. รูปแบบเค้าโครงเพลง	4. ข้อใด ไม่ใช่ การประสานเสียง ก. ซ้ำร้องเป็นหมู่คณะ ข. ดัวและพริม ร้องเพลงพร้อมกัน ค. สีดาและสาถี บรรเลงดนตรีพร้อมกัน ง. ทิวาและราตรี สลับกันร้องเพลงคนละวรรคเพลง	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">ข้อที่</th> <th rowspan="2">รายการประเมิน</th> <th colspan="5">ระดับความคิดเห็น</th> </tr> <tr> <th>5</th> <th>4</th> <th>3</th> <th>2</th> <th>1</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>นักเรียนสนุกสนานและชอบเรียนด้วยชุดกิจกรรม</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>ชุดกิจกรรมมีความชัดเจน ยากง่ายเหมาะสม</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					5	4	3	2	1	1.	นักเรียนสนุกสนานและชอบเรียนด้วยชุดกิจกรรม						2.	ชุดกิจกรรมมีความชัดเจน ยากง่ายเหมาะสม					
ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น																										
		5	4	3	2	1																						
1.	นักเรียนสนุกสนานและชอบเรียนด้วยชุดกิจกรรม																											
2.	ชุดกิจกรรมมีความชัดเจน ยากง่ายเหมาะสม																											

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำชุดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน เพื่อหาคุณภาพของชุดกิจกรรม 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักสูตร และการสอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ
2. ด้านเนื้อหาการจัดกิจกรรมดนตรี รองศาสตราจารย์ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์
3. ด้านการวัด และประเมินผล ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ หอมจันทร์

สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปภาพรวมหรือนำเสนอข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลก่อนการสร้างชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้

ทฤษฎี	เนื้อหา / หลักการสอนดนตรี	การเน้นทักษะทางดนตรี					
		ฟัง	เคลื่อนไหว	ร้อง	เล่น	อ่าน	เขียน
ดาลโครซ	- ยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) สร้างประสบการณ์ การเคลื่อนไหว - โซลเฟจ (Solfege) : Move do และ Fixed do - อิมโพรไวเซชัน (Improvisation)	✓	✓ ☆	✓	✗	✓	✓
โคดาเย	- เน้นการร้องที่ไพเราะ โดยใช้เพลง พื้นบ้านง่าย ๆ ใช้ระบบ Pentatonic - ระบบซอล - ฟา - โซลเฟจ (Solfege) - สัญญาณมือ (Kodaly Hand Signs) และสัญลักษณ์ทางดนตรี - การพัฒนากระบวนการทางความคิด	✓	✗	✓ ☆	✗	✓	✓
ออร์ฟ	- เน้นกิจกรรมการเล่นสอดแทรก เนื้อหาให้ผู้เรียนรู้ทั้งทางด้านเสียง จังหวะ และสัญลักษณ์ - ฝึกฝนปฏิบัติซ้ำ ๆ โดยใช้การเล่น ระนาดออร์ฟ - ส่งเสริมการเคลื่อนไหว การฟัง ไปตามจังหวะ และการสร้างทำนอง ง่าย ๆ ไปสู่ยาก - อิมโพรไวเซชัน (Improvisation)	✓	✓	✓	✓ ☆	✓	✓

☆ = มีความโดดเด่น และได้รับการยอมรับแพร่หลายที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ทฤษฎี และหลักการสอนดนตรีของนักวิชาการทางดนตรีศึกษา ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ดาลโครซ, โคดาเย และออร์ฟ มีหลักการสอนดนตรี และการเน้นทักษะทางดนตรีที่ประกอบไปด้วยการฟัง เคลื่อนไหว ร้อง เล่น อ่าน และเขียน โดยการสอนส่วนใหญ่นั้น ดาลโครซให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมการประสานงานระหว่าง ร่างกาย ความคิด และจิตใจของผู้เรียน โคดาเยให้ความสำคัญกับการร้องที่ไพเราะ และสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ออร์ฟให้ความสำคัญกับการเล่นเครื่องดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด จากเนื้อหาทางดนตรี สร้างทำนองง่าย ๆ ไปสู่ความยาก และซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยนักวิชาการทางดนตรีศึกษา ทั้ง 3 ท่าน ให้

ผู้เรียนลอกเลียนแบบครู ผู้สอน จนกระทั่งผู้เรียนเกิดการพัฒนา สามารถต่อยอดประสบการณ์ และเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดของชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้

ชุด กิจกรรม การเรียนรู้	จำนวน สัปดาห์	ทักษะ ทางดนตรี	กิจกรรมบูรณาการ ทักษะทางดนตรีด้านต่าง ๆ	การวัด และประเมินผล	
				ด้าน พฤติกรรม	ความคิด สร้างสรรค์
1	1	ฟัง	พัฒนาการฟังมากกว่าทักษะอื่น	2 ครั้ง	1 ครั้ง
2	1	เคลื่อนไหว	พัฒนาการเคลื่อนไหวมากกว่าทักษะอื่น	2 ครั้ง	1 ครั้ง
3	1	ร้อง	พัฒนาการร้องมากกว่าทักษะอื่น	2 ครั้ง	1 ครั้ง
4	1	อ่าน	พัฒนาการอ่านมากกว่าทักษะอื่น	2 ครั้ง	1 ครั้ง
5	1	เขียน	พัฒนาการเขียนมากกว่าทักษะอื่น	2 ครั้ง	1 ครั้ง

จากตารางที่ 2 มีชุดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ 5 ชุด ซึ่งจะบูรณาการด้านการฟัง เคลื่อนไหว ร้อง อ่าน และเขียน เน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีที่แตกต่างกันออกไป มีการวัด และประเมินผลด้านพฤติกรรม ความคิดสร้างสรรค์ในทุกชุด

แบบวัดทักษะการปฏิบัติทางดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์ สืบเนื่องจากพฤติกรรม โดยใช้ rubric การให้คะแนน (Scoring Rubrics) วัดโดยใช้การประเมิน 4 ระดับ ที่มีลักษณะเฉพาะอันพึงประสงค์ ผลงาน และเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยพิจารณาจากทักษะทางดนตรี 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการฟัง เป็นแบบวัดทักษะการรับรู้ความไพเราะของดนตรี ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางดนตรี
2. ด้านการเคลื่อนไหว เป็นแบบวัดการเคลื่อนไหวท่าทางตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนองต่อรูปแบบ และอารมณ์ของบทเพลง
3. ด้านการร้อง เป็นแบบวัดความสามารถในการร้องเสียงตัวโน้ต ทั้ง 7 เสียงให้ได้ อย่างมีคุณภาพ และถูกต้องตามสัญลักษณ์มือ
4. ด้านการอ่าน ความสามารถในการอ่านโน้ตได้อย่างถูกต้อง
5. ด้านการเขียน ความสามารถในการเขียนโน้ตได้อย่างถูกต้อง

วัดความคิดสร้างสรรค์ ใช้มาตรฐานตามแนวคิดกิลฟอร์ด (Guilford) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความคิดริเริ่ม (Originality) 2) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) 3) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) 4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)¹¹

ตารางที่ 3 ผลรวมการประเมินหาคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	ผู้เชี่ยวชาญที่			Σ x	x	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3			
Σ x	165	165	156	486	162	มีความเหมาะสมมากที่สุด
$\bar{X}$ (เต็ม 5)	5	5	4.73	4.91		

ประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เชี่ยวชาญที่			Σ x	x	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3			
Σ x	110	110	108	328	109.33	มีความเหมาะสมมากที่สุด
$\bar{X}$ (เต็ม 5)	5	5	4.91	4.97		

ประเมิน (IOC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	ผู้เชี่ยวชาญที่			Σ x	x	ระดับความสอดคล้อง
	1	2	3			
Σ x	65	65	65	195	1	มีความสอดคล้องมากที่สุด
$\bar{X}$ (เต็ม 1)	1	1	1	1		

ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ	ผู้เชี่ยวชาญที่			Σ x	x	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3			
Σ x	95	95	95	285	95	มีความเหมาะสมมากที่สุด
$\bar{X}$ (เต็ม 5)	5	5	5	5		

จากตารางที่ 3 ผลรวมการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญที่ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม มีความเหมาะสม และสอดคล้องมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ทำให้ได้ชุดกิจกรรมที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดของนักวิชาการทางดนตรีศึกษาที่บูรณาการด้านการฟัง

¹¹ Joy P. Guilford, *Characteristics of Creativity* (Springfield, IL: Illinois State Office of the Superintendent of Public, 1973), 2-4.

เคลื่อนไหว ร้อง อ่าน และเขียน¹² การสอนที่เริ่มจากง่ายไปสู่ยากสามารถเข้าใจได้ง่าย และพัฒนาไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาได้จริง ทั้งยังพัฒนาทักษะการใช้ชีวิต¹³ เสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

ก่อนการนำชุดกิจกรรมไปใช้ทุกท่านควรศึกษาทำความเข้าใจกับคู่มือการใช้อย่างละเอียดทุกขั้นตอน และศึกษาเนื้อหาการสอนดนตรีอย่างสร้างสรรค์ในแต่ละด้านจนชำนาญเป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ 2564

¹² Incca Rasmusson, *Rytmikens och Solfègens Ursprung* (Sweden: Kungliga, 2017), 62-63.

¹³ Emily M. Stumpf, *Teaching Musically Incorporating Dalcroze Pedagogy into Flute Instruction for The Elementary Age Student* (Columbia, SC: University of South Carolina, 2018), 52-53.

บรรณานุกรม

- นันทน์ธร บรรจงปร, พัชรี ปรีดาสุริยะชัย และขวัญคนิษฐ แซ่อึ้ง. “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.” *สุทธิปริทัศน์* 31, 99 (2560): 16-27.
- บุญชม ศรีสะอาด. *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2560.
- ยุทธนา ทรัพย์เจริญ. “การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาดนตรีสากล เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติ ทางดนตรี และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*, 2560.
- สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551
- Guilford, Joy P. *Characteristics of Creativity*. Springfield, IL: Illinois State Office of the Superintendent of Public, 1973.
- Lombard, Françoise. “Inner Listening Foundation of all Pedagogies Le Rythme” *Fier* 8, 1 (2019): 70-79.
- Rasmusson, Incca. “Rytmikens och solfègens ursprung.” M.P.S. diss., The Royal College of Music, StockholmStumpf, 2017.
- Stumpf, Emily M. “Teaching Musically Incorporating Dalcroze Pedagogy into Flute Instruction for The Elementary Age Student” M.M.E. diss., University of South Carolina, 2018.
- Xie, Cheng. “Eurhythmics goes China Thoughts on Culture-Sensitive Eurhythmics in China Le Rythme.” *Fier* 8, 1 (2019): 127-140.